

astadi jidovi, catolici si protestanti traiescu in cea mai buna armonia.

Cine voiesce se afle modulu, dupa care se se resolvésca cestiunea cea periculósa dintre jidovi si crestini, se mérga la Siofok, si se consulte pe preotulu J. Magyar. „Acel'a lu-v'a invetiá prin midilócele practice.“

Prin acestu casu se constata pana la evidenta, ca uniculu midilocu siguru de a scapá de uneltirile usurariloru, si preste totu de jidani este scól'a. In urmare rogamu si provocámu pe toti cei chiamati se-si puna la inima caus'a scolaria, si se-se conduca intru tóte actiunile loru de maxim'a: ca numai prin scóla se póte ridicá orice poporu la fericire, numai prin scóla vomu poté scapá de toti acei'a cari astadi exploatan-du-ne nesciinti'a ne scurtéza pe diferite terene.

Noi romanii nu suntemu dusimani jidoviloru, precum nu suntemu dusimani nimenui in lume. Avemu inse o stricta detorintia impusa de sentiulu de conservare propria a aperá interesele nóstre. Aceste interese le vomu poté aperá inse numai atunci, cand fiacare din noi, dar mai alesu preotii si invetiatorií vomu fi la inaltimea misiunei nóstre, si vomu fi adeverati pastori ai lui Cristos.

Mantuirea si fericirea nóstra numai prin noi insine prin scóla si éراسi prin scóla!

C u v e n t a r e

pentru duminec'a a XV-a dupa Rosalie.

Dedicata Pré Santiei Sale, Ilustrissimului Domnu

IOANU POPASU

Episcopulu Caransebesiului.

„In dilele acelea unu legiutoriu óre care s'a apropiatu de Isusu ispitindu-lu pre elu.“ (Mat. XXV 35.)

Suntu multi, fórté multi legiutori in tempulu nostru Iub. A. cari vinu se ispitésca pre Dlu Cristosu. Tienendu densii mintea omenésca mai pre susu de revelatiunile Ddieesci, se incérca a ispiti religiunea, si redica pre premise ratacite cládira deductiuniloru loru. Densii facu ca si prunculu, carele vediendu cá. póte acuma radicá batiulu parintelui seu, incérca se-lu si franga. Ei se atingu cu mana sacrilega de legea lui Cristosu, de Ddieirea lui, de invetiaturile lui, de minunile lui si ne potendu-le cuprinde, le néga. Déca li vorbesci de credintia si de intemeatoriulu ei, te intréba zimbindu: „*Au nu este acest a fiulu lui Iosifu? Si cum póte dice elu, m'am pogorítu din ceriu?*“ (Ioan VII. 42.) „*Au nu este elu unu teslariu, fiulu Mariei si fratii lui, Iacob si Iosi si Iuda si Simeonu pre*

carii noi ii scimu?“ (Marc. VI. 3.) Asia vorbescu ei, si adaugu intrebându: „*Au dóra din Galileea va se vina Cristosu? Ispitesce! si vedi cá pro-rocu din Galileea nu s'a sculatu*“ (Ioan VII. 52.)

Omenii acesti'a sunt Iub. A. casi nisce nori de grindina, ei darima numai, si nu recreéza, nu vivifica, vréu se fericésca pre toti, dara fericirea si pacea piere dintre poporu. Rodurile triste samentate prin invetiaturile loru, le vedemu resarindu deja. Credinti'a slabesce, legea se privesce intru nimicu si moravurile, ce erau mandri'a stramosiloru nostri, incepu a se stricá!

Mai se pare deci, cá este tocmai astadi tempulu celu mai potrivit, se ne apropiemu si noi de Mant. Crist. ispitindu-lu pre Elu. Inse nu preocupati, nu din indemnulu de a cárti numai, ci cu scopulu laudabilu de a aflá adeverulu si a ne indreptá,

Poté-vomu noi inse cei plini de scaderi se facemu acést'a? Poté-vomu se ispitimu pre celu ne cuprinsu, pre Cristosu, intielectiunea si poterea lui Ddieu? Noi nu potemu acést'a. Mintea nóstra e prea intunecata, e prea marginita si nu póte patrunde foculu Ddieirei. Poterile de cari dispunemu sunt multu mai slabe, decât se potemu esaminá perfectiunea cea mai inalta. Noi nu-lu vomu ispiti deci pre Elu, ci vomu ispiti

- a) scripturile
- b) faptele lui
- c) invetiaturile lui.

Numai asia facendu vomu poté aflá adeverulu puru, si vomu sci, ce avemu se credemu despre Cristosu. Fiti deci cu bagare de séma!

a) Ce a fostu acestu Nazarineanu, carele a implutu lumea cu vestea sa? Cine si ce a fostu acést'a, la a carui nume se descoperu capetele si se inchina popórele la resaritu si apusu, la médianópte si médiadi? Au fostu elu dóra vreunu rege puternicu, vreunu invingatoriu vestitu, vreunu legiutoriu ieseuitu? Cine a fostu Elu?? Fiiulu Mariei, dicu cei necredinciosi. Fiiulu lui Ddieu, respundemu noi. *Ispititi scripturile*“ (Ioan V. 39.) ne indémna Elu. Si ce cuprinde aceste scripturi? Ce ne spunu ele? Se vedemu numai.

E nópte. Si intunerecu acopere pamentulu. Lipsindu-i lumin'a Ddieirei si omenimea zacé in nópte. Ea inca erá cuprinsa de intunerecu. Sunt acum 1880 de ani, de candu in nóptea acést'a indoita s'au petrecutu lucruri minunate intr'o pescera la Vitleemu. O fecióra erá aci in nascere. Cu sute de ani inainte a vestitu acésta nascere proroculu. „*Éta feciór'a in pantece va luá si va nasce fiu*“ (Isaia VII. 14.) Cine este acésta fecióra? Cea binecventata între mueri. Cine este acestu fiu predisu? Li-a spusu pastoriloru ingerulu. „*Nu ve temeti! dice, s'a nascutu voue astadi Mantuitoriu in cetatea lui Davidu, carele*

este Domnul Cristos" (Luc. II. 11.) Dar vi spune si voue inim'a Iub. A. ca elu este promissulu Messia, Mantuitoriulu nostru, intru carele s'au implinitu tote cele scrise in legea lui Moisi, in proroci si in psalmi.

Dar nu numai angerulu, nu numai inim'a voastra ve asigura despre Ddieirea lui. Mai avemu si alti martori! Pre toti acei'a, cari mai tardiu convinu cu densulu si-lu vedu aevea facendu bine, vestindu evangeli'a, vindecandu bolnavii, inviandu mortii, poruncindu marii, si elementelor „*Amu aflatu pre Messia, ce se dice Cristosu*“ (Ioan I. 41.) dicu invetiaceii lui Ioanu catra Simon Petru. *Noi amu aflatu pre aceia, despre carele a scrisu Moisi in lege si prorocii, pre Iisusu Nazarineanulu*“ (ib. 45.) spune Filipu lui Natanailu. Si acestu Natanailu, omulu fara viclesiugu, eschiamu plinu de credintia: „*Ravii! tu esti fiulu lui Ddieu, tu esti imperatulu lui Israilu*“ (ib. 49.)

Déca nu ajungu inse marturiile acestor barbati, cari toti si-au versatu sangele loru pentru adeverirea credintiei si pentru fiulu lui Ddieu, apoi ascultati Iub. A. pre inainte mergatoriulu si botezatoriulu Ioanu, carele da acestu respunsu celor tramisi de farisei: „*Eu am vedutu si am marturisitu ca acest'a este fiulu lui Ddieu*“ (Ioan I. 34.) Langa marturisirea vrednica de totu credimentulu a lui Ioanu se insira marturisirea a insusi Domnului despre demnitatea sa de Messia. In discursulu ce l'a tienutu cu Samarinean'a la fantan'a lui Iacobu aprópe de orasiulu Sihar, acést'a obsérva: „*Sciu ca va se vina Messia, ce se chiama Cristosu; candu va veni aceia ni va spune noue tote*“ (Ioan IV. 25.) Si ce-i respunde ei Domnulu? „*Eu sum celu ce graescu cu tine*“ (ib. 26.) Dupa o petrecere scurta de doue dile in mijloculu Sihareniloru, acesti'a dicu despre Domnulu: „*Acuma scimu, ca acest'a este intru adeveru, Mantuitoriulu lumii Cristosu*“ (ib. 42.)

Dara óre trebuie se luamu noi marturi'a dela ómeni? N'avem noi óre marturia mai inalta, mai santa, mai adeverata? La ce se intrebamu noi faptur'a se ni spuna adeverulu, candu insusi Creatorulu ni-lu descopere? Colo la malulu Iordanului, unde apele se intorc inapoi, unde se deschide ceriulu, si Duchulu se pogóra in chipu de columba preste Cristosu ascultati! óre ce se aude acolo? Acolo se aude versulu adeverului eternu, versulu Parintelui cerescu, acolo vorbesce ceriulu pamentului, Ddieirea vestesce faptureloru: „*Acest'a este Fiulu meu celu iubitu, intru carele bine am voitu!*“ (Mat. III. 17.)

Vedeti Iub. A. asia vorbescu scripturile sante despre Isusu Nazarineanulu, infatisiandu-ni-lu de Fiulu lui Ddieu si acum neispitindu-le mai de parte, ca-ci totu asia vorbescu, si ni-lu

vestescu in tote locurile ca pre Messi'a celu promisu, se mergemu mai de parte, si se vedemu de ce natura au fostu faptele lui.

b) Multe si maretie sunt faptele Mantuitoriului nostru! Mari si minunate sunt densele intru adeveru! Sunt asia de multe incat evangelistulu afirma, ca „*déca s'ar fi scrisu câte un'a, nici in tota lumea n'ar fi incaputu cariile ce s'ar fi scrisu*“ (Ioan XXI. 25.) Sunt asia de minunate lucrurile lui incat poporulu ce le vedea cu uimire si mirare eschiamá: „*Nici odinioara nu s'a aretatu asia in Israilu!*“ (Marc. II. 12.) Si cum se nu se mire? Cum se nu se uimesca? Cum se nu se inspaimenteze chiar? Au nu v'ati mirá si voi, déca s'ar aflá cineva, carele se vindece pre unu paralticu (slabanogu), si ar face acést'a nu cu ceva maestria, ci numai cu cuventulu. Au nu v'ati spaimentá si voi, déca cineva ar invia vreunu mortu? Nu v'ati uimi si voi, déca cineva ar dá vedere unui orbu din nascere? Déca tote aceste si altele asemenea acestor'a s'ar intemplá intre voi au nu ati strigá si voi cu poporulu evreescu: „*Prorocu mare s'a sculatu intre noi si a cercetatu Ddieu pre poporulu seu!*“

Tote aceste fapte minunate li-a seversitu inse Mantuitoriulu nostru, dupa cum singuri sciti, ca au incredintiatu pre invetiaceii lui Ioanu dicendu: *Mergeti si spuneti lui Ioanu, ca orbii vedu, schiopii ambla, leprosi se curatiescu si surdii audu, mortii se scóla si seraciloru se vestesce evangeli'a*“ (Mat. XI. 4. 5.)

Dar nu numai atá'ta, ci si mai multu a facutu. Elu Samarineanulu induratu s'a ingrigitu pentru toti tempii de omenime! Ca-ci plecandu acest'a din Ierusalimu, din loculu pacii a mersu la Ierichon, loculu schimbarii. Si pre drumu a picatu in telhari Parasindu adeca omenimea conducerea sigura a Ddieirei s'a lasatu condusa de pornirile trupesci. Poftele si patimile au navalitu asupra ei si desbracandu-o de podób'a cea mai scumpa, de virtute, au lasat'o mai mórtá in drumu. Pre langa omenimea astfelu batjocorita au trecut apoi unu levitu si unu preotu, urmatorii lui Moisi si Aaronu adeca, cari prin jertfele de sange randuite in legea vechia, nu poteau se curetiésca sufletulu de intinatiune. Asia apoi a remasu parasita omenimea, pana vine pre calea aceea Samarineanulu, Mant. Cristosu. Acest'a e ié pre umerii sei, si o duce la cas'a de ospetarie — la biseric'a sa, si acolo o da in sam'a preotiloru se pórté grija de dens'a. Vedeti fapta marétia! Vedeti iubirea nemarginita a Mantuitoriului catra noi! Si ce vadescu tote acestea? Nici mai multu nici mai pucinu decât ca „*acestu omu a fostu intru adeveru Fiulu lui Ddieu*“ (Marc. XV, 39.)

Cumca a fostu intru adeveru Fiulu lui Ddieu ne dovedesce si fapt'a lui cea mai stralucita,

cea mai marétiã si mantuítória: invierea s'a cu trupulu din morti, precum credemu noi tare si neclatitu, si precum ne asigura legea nóstra si Apostolii, „*caror'a li s'a aretatu viu dupa patim'a sa in multe semne fiindu vediutu de densii in patruieci de zile*“ (Faptel. I. 3.) Sunt asemenea fapte, faptele unui simplu muritoriu? Nu e cu pótintia Iub. A. De aceea le-a si sevirsitu Domnulu, si de aceea s'au si insemnatu in cartea evangeliiloru „*ca se credeti cà Iisusu este Cristosu Fiiulu lui Ddieu si crediendu se aveti viétia in numele lui*“ (Ioan XX. 31.)

c) Dara in sfersitu invetiaturile Mant. Cristosu erau si snnt atât de sublime încât „*se mirau ómenii de cuvintele darului ce estiau din gur'a lui*“ (Luc. IV- 22.) Ne miramu si noi de cuvintele si invetiaturile lui. Si acuma dupa atâtea veacuri adevéru lu, santieni'a lu, pótéria lu ne atrage, ne rapesce, ne farmeca, intaresce pre cei slabi, mangaiã pre cei necajiti, destépta consciéti'a omului, adormita prin gre-sieli, picura Ddieésca nadejde in inimile desperate si scóla la viétia roditória sufletele omorite prin pecatu.

Si acuma dupa atâtea veacuri le profesamu ca pre nisce invetiaturi Ddieesci. Si acuma dupa atâtea sute de ani sunt duchu si viétia, si voru remané pentru toti tempii pana la sfirsitul veacuriloru. Asemenati invetiaturile omenesci cu invetiaturile Domnului nostru Iisusu Cristosu, si veti recunósce numai decât sublimitatea lu, Dumnedieirea lu!

In muntele acest'a séu in locul acél'a se cade se ne inchinamu dieiloru dicea lumea.

„*Duchu este Ddieu, si celu ce se inchina lui se se inchine cu duchulu si cu adevéru*“ (Ioan IV, 24.) invétia Cristosu.

„*Ochiu pentru ochiu si dinte pentru dinte*“ (Esir. XXI. 24.) dictá dreptatea cea din lege.

„*De nu veti iertá ómeniloru pecatele lu, nici Tatalu vostru celu din ceriuri nu va iertá voue pecatele vóstre*“ (Marc. XI. 26.) invétia Mantuitoriulu.

„*Se iubesci pre deaprópele teu*“ (Mat. V. 43.) invetiá legea, intielegendu sub deaprópe pre celu de unu neamu, pre celu de unu sange si de o limba cu sine.

Mantuitoriulu Cristosu ne aréta in evangeli'a sa, cà fiacare omu din lume fara osebire de limba este deaprópele nostru.

„*Se uresci pre vrajmasiulu teu*“ (ib. 43.) demandá legea. Éra Mantuitoriulu ne invétia: „*Iubiti pre vrajmasii vostri, binecuventati pre cei ce ve blastama, si faceti bine celoru ce ve urascu*“ (ib. 44.)

Asia ne invétia densulu mai de parte, cà suntemu toti asemenea avendu unu parinte in ce-

riu pre Ddieu, o mama, ce ne renasce, pre parentu, biseric'a sa, o singura aspiratiune: perfectiunarea nóstra prin credintia si prin trens'a dobandirea imperatiei ceresci. Asia pune densulu prin invetiaturile sale fréu porniriloru trupesci sadindu semtieminte nobile in omu.

Se pastramu deci cu scumpetate aceste invetiaturi Iub. A. si se urmamu lu intru tóte, cà-ci fiindu ele Ddieesci, ne invétia a venerá pre unlu adevératulu Ddieu.

Éca dara iubitoru! Ddieirea lui Cristosu dovedita din Scripturi din faptele si invetiaturile lui. Elu este Fiiulu lui Ddieu, este Ddieu adevératu, nascutu éra nu facutu. Se nu ne smintim deci, ci se credemu tare si neclatitu intru densulu. Se implinim cu scumpetate poruncile lu si invetiaturile lu se le urmamu cu credintia, cà-ci ele sunt cari ni dau viétia.

Éra Tu Dóme Isuse Cristóse! Tu esti Ddieulu nostru, afara de tine pre altulu nu scimu, numele teu numim! Pre tine Te inaltiamu si laudamu numele teu, ca Tu ai facutu lucruri minunate si invetiaturile tale s'au aretatu creditióse si adevérate. Dóme! Noi scimu cà tu ai cuvintele vietii de veci! Binecuventarea si osánd'a sunt in man'a Ta. Tu esti stapanu preste viétia si mórté. Nu ne lapadá pre noi pentru pecatele nóstre si pentru credintia nóstra slaba, ci ne da darulu teu, cà se cunósceam si se credem, cà Tu esti Cristosu Fiiulu lui Ddieu celui viu. Amén

(din Iuliu 1874.)

Mihaiu Juica

presbit. or. rom.

Petrisiu 1/13 Sep. 1880.

Onorata Redactinne! *)

Sunt evenemente, cari pentru valórea lu, trebuescu aduse la cunoscintia publica.

In comun'a nóstra a fostu dese evenemente ce aru fi meritatu a se dá publicatíi, dar fiindu acelea de comunu totu de unu resortu tragicu, s'a vediutu a fi mai necesariu si oportunu a le retacé; inse evenimentulu despre care voescu a aduce detailuri, lauda Atotpótintelui a luatú dimensiuni mai inbucurátorie cari numai bravului nostru notariu cercualu Iosif Knauer se potu atribui; carele desi nu apartiene natiunei si religiunei nóstre: totusi fiindu condusu de unu semtiu nobilu, a pusu basa la unu edificiu ne ruinaveru, a facutu iniciativ'a unei fapte nobile si numele seu l'a facutu immortalu punendu basa la o fundatiune eclesiastica gr. or.

Susu mencionatulu dnu notariu in diu'a de 6/18 Augustu 1880. adeca in diu'a aniversarei nascerei de 50 ani a Majestatii Sale, prea bunului nostru Imperatu si Rege Franciscu Iosif I. participandu la

*) Acésta corespondintia amu intardiatu a o publicá din lips'a de spatiu. Red.

servitiulu divin, dupa finirea aceluia-si si a docso-logiei menite pentru indelung'a si fericit'a sanatate a pré bunului nostru Domnitoriu acompaniata de o cuventare felicitatorie, subscrisulu fui fericitu de a primi din manile D. Notariu 100 fl. v. a (una suta) cu cuvintele exprimate de donatoriu „*In memori'a aniversarei nasterii de 50 ani a Majestatii Sale Imperatului si Regelui nostru Franciscu Iosif I. depunu sum'a acésta cu mentiune de á forma o fundatiune eclesiastica gr. or. sub numele meu.*“

Indegetandu mai in detaiu dorintia Domniei Sale cá fundatoriu, prin o epistola indreptata subscrisului in carea dice; „Legenatu in firm'a sperantia, cá cu ajutoriulu lui Ddieu atát eu, cât si prin locuitorii mai avuti a comunei nóstre, fara distingere de nationalitate se va spori fundatiunea, din acareia procente cu timpul se póte folosi Biserica gr. or. din Petrisiu“ apertu se vede nobil'a si maritimós'a fapta a fundatoriuului.

Predandu Comitetului parochialu, banii meniti fundatiunei, in siedinti'a comitetului din 10/22. Augustu 1880 se aduce acelu concludu cá banii se-se depuna spre fructificare la I-a Cassa parsimoniale in Aradu sub titlu: *Fundatiunea Knauer Iozefiana a Bisericeii gr. or. din opidulu Petrisiu*“

Subscrisulu in numele Comitetului parochialu gr. or. din comun'a Petrisiu, cu acésta esprimu marinosului nostru fundatoriu Iosif Knauer, multiamit'a cea mai profunda, rogandu pre Atotpotintele ca se-i lungésca firulu vietiei la multi fericiti ani, cá simtiemintele cele nobile alei animei Sale, se le póta si de aci inainte cultivá, spre binele comunei nóstre si spre gloriificarea lui Dumnedieu!

Asemenea esprim in numele Comitetului parochialu multiamit'a cea mai cordiala credintiosei locuitorie in Petrisiu Rusanda Marina, carea atát in anulu espiratu; cât si in anulu curinte a donatu stei Bisericeii nóstre in numerariu 70 fl. v. a.

Dea ceriulu, ca astfelu de fapte nobile, se afle in comun'a nóstra precum si in alte parti cât de multi imitatori!

Primiti Dle redactore distins'a mea consideratiune.

Iosifu Cimponeriu

Preota, presidele comit. parochialu.

D i v e r s e.

* **Despre primirea si petrecerea M. S. imperatului in capital'a Bucovinei** diarile oficióse publica urmatórele amenunte: Sosindu M. Sa in Cernautiu in diu'a de 16 Septembrie, d. Rector magnificus a fostu singur'a persóna, care s'a bucuratu de prea inalt'a atentiune. Monarchulu i-dise: voiu fi incantatu se cercetezu aceea universitate, pe care o amu creatu Eu. Primindu apoi consiliulu municipalu d. Baltinesti, conducetoriulu consiliului, aparu inainimperatului in uniform'a sa de capitanu. M. S. ilu intrebá, cá de unde are uniform'a si pentru ce se afla in pensiu. Capitanulu respunse între altele: „Dela batalia dela Custozza, unde am fostu greuranitu.“ La primirea advocatoru, imperatulu intrebá pe conducetoriulu loru, Dr. Roth, câti advocati se afla in Bucovin'a. Respunsulu fu, cá 29. Intrebandu mai departe monarchulu, cá cum se impartu. I se spuse, cá 20 se afla in Cernauti, éra restulu de 9 se impartu prin provincie. „Acésta este o impartire nepotrivita“, replicá imperatulu, „gramadinduse toti

spre capitala, provinci'a este lipsita de fortiele necesarie.“ Pe drumulu dela universitate pana la templulu jidovescu se intemplá urmatoriulu incidentu: gard'a de onóre se încerca se respinga inapoi pe unu omu, care voiá se inmanueze imperatului o petitiune. Tumultulu ce se facu astrase atentiunea monarchului si dandu ordinu trasurei ca se se oprésca, se dete josu si se grabi spre tieranu, inaintea carui'a inse trebui se stea cateva momente, pana ce isi potu scóte bietulu tieranu, chartiile sale legate si innodate intr'o batista. La acést'a scena publiculu erupse in aclamatiuni entusiastice. Dupa ce imperatulu s'a reintorsu la trasura, se adresá in terminii urmatori cátra gardistii celu incongiurau: „Ve rogu, domnii mei, se nu respingeti pe ómeni, cari voescu se'mi adresesdie petitiuni, Lasati se vina inaintea mea.“

* **Premiulu Volney.** D. de Volnei vestitu inventiatu si limbistu, membru ala Academiei franceze, a instituitu la moartea sa, urmata in anulu 1820, unu premiu de limbistica numitu „premiulu Volney“, pe care Institutulu Franciei sau Academi'a franceza elu distribue pe fie care anu autorului care a prezentatu la concursu cea mai buna opera de limbistica. In anulu acést'a comisiunea, compusa din cei mai insemnati invetiati (domnii Littré, Renan, Dufaure, X. Marmier, Méziers, Regnier, Edwards) dupa examinarea tuturor opereloru prezentate la concursu a datu premiulu Volney *cunoscutului filolog romanu d-lui A. Cihac*, pentru volumulu II din dictionarul seu de etimologie daco-romana (Dictionaire d'étymologie daco-romane, éléments slaves, magyars, turcs, grecs-moderne et albanais. Francfortu d. Mein 1879. — Apariti'a acestei serieri insemnate o anunciasemu in nrulu din 1 Noemvrie 1879). Acést'a scire imbucuratoare ne a venitu indirectu, prin jurnale straine, de aceea o insemnamu abia acumu, desi hotari ea comisiunii s'a luat la sfirsitulu lunei Iulie st. n. Este o mare glorie pentru D. A. Cihac, de a fi dobanditu unu premiu asia de insemnatu prin valórea sa morala, fiindu distribuitu de unu corpu atát de stralucitu cum este Academi'a franceza, si totodata si o mare magulire pentru noi Romanii. „Convob. lit.“

* **Monumentulu lui Thiers.** Piedestalulu monumentulu lui Thiers, o opera a sculptorului Mercie care a fostu asediatu la Saint-Germain, represinta pe marele omu de Stat siedindu, aplecatu pe o hárta si tienendu degetulu asupr'a Belfortului. Piedestatulú pórtá urmatórele inscriptii: In fatia „Lui Thiers, liberatoriulu teritoriulu tieriei, primulu presiedute al republicei franceze, oferitu de natiune la 19 Septemvrie 1880.“ In drept'a: „Oratoriulu, Camera deputatoru 1832—1848. Adunarea nationala 1848. Adunarea leginitórie 1849—1851. Corpulu legiuitoriu 1863—1870. Adunarea nationala 1871—1876, pana la 1877.“ In stang'a: Istoriciulu. Revolutia franceza consulatulu, imperiulu.“ La spate: Nascutu la Marsilia la 15 Aprilie 1797, mortu la Saint-Germain la 3 Septemvrie 1877. „Resb.“

* **Poduri monumentale.** — De curendu s'a terminatu podulu monumentalu construitu peste fluviulu Volg'a, la 17 verste de Syzrane, pe drumulu de feru dela Oremburg. Acést'a este podulu celu mai lungu din lume; elu are 696 stanjeni lungime, adeca ceva mai putinu de o versta si jumetate. Elu e cu 24 stanjeni mai lungu de cât celebrulu podu Moerdyk, in Olanda. Dupa aceea vinu podulu Dniprului la Kiew (507 stanjeni, in 1870), dela Kremenciog (457 stanjeni, in 1872), podulu dela Bommel in Oland'a

(430 stanjeni, in 1869), podulu de pe Mississipi, in Statele-Unite (464 stanjeni, in 1868), dela St.-Luis (362 stanjeni, in 1872), dela Kuilenburg in Oland'a (330 stanjeni, in 1868), dela Menai in Anglia (261 stanjeni, in 1848), de pe Vistula, la Varsiovi'a (238 stanjeni, 1876), podulu Alexandru, la St.-Petersburg (190 stanjeni, in 1879). Inaltimea noului podu de pe Volg'a este atât de mare, in cât vapóre mari americane cu 3 etagie trecu pe sub arcadele sale (in numeru de 13, cantarindu fie-care 82 mii ponduri), si unu edificiu de marimea palatului de iërna ar gasi locu intre fie-care din cei 12 stalpi. Proiectulu podului a fostu elaboratu de profesorulu Belebubsky, si inginerulu dirigentu a fostu d. Berezine. Costulu podului s'a redicatu la 4,630,000 ruble, si durat'a constructiunii a fostu de 3 ani (dela 18 Augustu 1877). S'au intrebuintiatu la elu mai multu de 400 mii ponduri de feru.

„Timp.“

Sër'a productiunea corului vocalu romanu din Oraviti'a montana, si dupa productiune jocu.

8. Marti in 23. Septembrie (5. Octobru) la 9 ór' diminéti'a organisarea biroului si a comitetului.

9. Alegerea a 2. delegati pentru sinodulu eparchialu pre a. 1881.

10. Defigerea locului pentru tienèrea adunarii generale din a. 1881.

11. Diverse propuneri din partea membriloru.

12. Alegerea comissiunei pentru autenticarea protocolului.

13. Inchiderea adunarii.

14. Pregatire de caletorie.

Bocsi'a montana in 4/16 Septembrie 1880.

Stefanu Antonescu m. p.

presedintele Reun.

Ioane Marcu m. p.

notariu.

Nro. 126
1880.

R. P.

Programa

adunarii generali a X. a Reuniunei inveciatorilor rom. gr. or. din Dieces'a Caransebesiului, carea se va tiené in Oraviti'a montana in
21. 22. 23 Septembrie
3. 4. 5 Octobru 1880.

1. Sâmbata in 20. Septembrie (2. Octobru) toti participantii, cari voru caletori pe calea ferata la 10¹/₂ óre inainte de amédi, se intrunescu la gar'a calei ferate din Oravitia, de unde de catra comitetulu localu de acolo, voru fi intempinati si condusi in cortelele destinate,

2. In acésta di la 4 óre dupa amédi, toti participantii se intrunescu in o conferintia premergatorie, tienènda in sal'a „Coróna unгурéscă.“

3. Dumineca in 21 Septembrie (3. Octobru) la 9¹/₂ óre diminéti'a toti participantii se intrunescu in scól'a gr. or. din Oravitia montana, de unde in corpore voru merge la biserica spre a luá parte la celebrarea santei liturghii si a chiamarii duchului sântu.

4. La 11. óre dupa finirea santei liturghii se va deschide si tiené adunarea generala dupa urmatórea ordine a obiectelor de pertrectare, si anume: a) Deschiderea adunarii generale prin presedintele;

b) Salutatiunile; c) Publicarea statutelor Reuniunei deja intarite;

d) Raportulu presidiului si alu comitetului; e) Raportulu cassariului;

f) Raportulu bibliotecariului.

5. Alegerea comissiunelor: a) pentru examinarea reportului comitetului si propuneri; b) pentru examinarea reportului cassariului si compunerea bugetului pre anulu viitoru 1880/81; c) pentru examinarea reportului bibliotecariului si inscrierea membriloru; d) pentru examinarea actelor delegate adunarii generale.

Dupa amédi intrunirea comissiunelor in siediintie si pregatirea rapórtelor necesariie.

Sër'a la 8. óre banchetu.

6. Luni in 22. Septembrie (4. Octobru) dela 8 óre diminéti'a tienèrea disertatiuniloru si rapórtel comissiunelor.

7. Totu in acésta di dupa amédi continuarea rapórtelor comissiunelor.

Concursu.

In urm'a decisului venerabilului Consistoriu eparchialu gr. or. Aradu din 23. Iuniu a. c. Nr. 546. B. pentru deplinirea vacante parochii Rontó din protopresbiteralulu Oradii-mari se publica concursu cu terminu pe 21 Septemvre 1880. st. v.

Emolumintele suntu 1/2. sesiune pamentu aratoriu, dela 72. case câte una vica-mesura de grau, stolele indatinate, quartiru liberu cu 3. chilio, gradina de legume, dela tóta cas'a una di de lucru; doritorii de a recurge au se se arete in fati'a locului intru una dumineca séu serbatoare, si recursele sale se le substérna protopresbiterului concerniute Simeonu Bica in Oradea-mare — Nagy-Várad.

Ronto 17. Augustu 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: Simeonu Bica protop. Oradii-mari.

Pentru deplinirea definitiva a statiuniloru inveciatoresci din protopresbiteratul Halmagiului.

1. *Brusturi* cu emoluminte anuali: 200 fl. v. a. 5 orgii de lemne, quartiru si gradina; *diu'a alegerii* 28 Septemvre.

2. *Magulitia* cu emoluminte anuali: 200 fl. v. a. 5 orgie de lemne, quartiru si gradina, *diu'a alegerii* 29 Septemvre.

Doritorii de a ocupá vre unulu din aceste posturi suntu avisati recursele instruate in sensulu statului orgauicu ale adresá comitetului parochialu respectivu, si ale trimite subscrisului pana la diu'a alegerii.

In contielegere cu respectivele Comitete parochiale.

Ioanu Groza m. p.

protopopu si inspect. scol.

Pentru vacant'a parochia din Comun'a Archisiu, protopresbiteratul Beliului.

Emolumintele sunt: dela 100 Nr. câte una mesura de cucuruza sfarmatu; pamentu aratoriu de 16 cubule de clasa I aratu si lucratu de poporu; si stolele indatinate.

Doritorii de a ocupa acésta parochia sunt avisați a-si îndrepta suplicele lor instruite cu documintele necesarii Dlui adm. protop. Iosifu Pintia p. u. Holod in Gyanta celu multu *pana in diu'a de 5 Octomvre* v. cand de odata se va tiené si alegerea.

Archisiu la 27 Augustu 1880.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu mine: **Josifu Pintia**, adm. protop.

Pentru vacant'a statiune invetiatorésca din Cmun'a *Chesi'a*, protopresviteratulu Oradii mari, cerculu inspestoralu al Beliiului se escrie concursu pe langa urmatóarele emoluminte:

a) 84 fl. val. austr. bani gata.

b) 70 fl. val. austr. pentru fenu si paie.

c) 16 cubule de bucate, 1/2 grau, 1/2 cucurzu

d) Cuartiru liberu cu gradina de 1/2 jugeru si accidentiele cantorali dela 350 numere.

Doritorii de a ocupá acésta statiune au de a produce: testimoniu de preparandie, de calificatiune si atestatu despre purtarea morala de pana aci-avendu ale substerne subscrisei inspectiuni scolare p. u. Holod in Gyanta pana in diu'a de 28 Septemvre cand de odata se va tiené si alegerea.

Chesi'a la 28 Augustu v. 1880.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu mine: **Josifu Pintia**, inspectoru cercnalu.

La prim'a publicatiune cu terminu de alegere pe 20 Iuliu a. c. st. v. pe vacant'a parochia gr. or. de clas'a a III. *Iosasiu*, ppbiteratulu Ienopolei incopciata si cu invetiatoratulu, — ne compariendu nici unu recurinte, cu acést'a se escrie de nou concursu cu terminulu de alegere *pe diu'a de 14 Octomvre a. c. st. v.*

a) Venitulu din parochia: 1/4 sesiune pamentu de clas'a prima, biru preotiescu, câte c masura cucuruzu sfarmatu dela 60 case si stolele indatinat.

b) Salariulu invetiatorescu: in bani gata 150 fl. v. a. 5 cubule de grav, 5 cubule de cucuruz — 8 orgii de lemne, din care este a se incaldi si scól'a, cortelu liberu in localitatea scólei cu gradina in estensiune de 2 jugere.

Dela recurrenti se poftesce se produca testimoniu despre absolvarea theologiei, de calificatiune si de moralitate, éra pana la diu'a alegerei se se prezenteze in vr'o Dumineca ori serbatóre la st'a biserica pentru de a-si aratá desteritatea in cantarile séu cuventarile bisericesci. — Recursele adresate comitetelui parochialu, se voru trimite celu multu pana la 6 Octomvre a. c. st. v. Dlui adm. ppopescu Nicolau Beldea in Borosineu, care e si post'a ultima, cele mai tardiu intrate nu se voru luá in consideratiune.

Iosasiu 5 sept. 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Nicolau Beldea**, adm. ppresviter.

La prim'a publicatiune cu terminulu de alegere pe 20 Iuliu a. c. st. v. pe vacant'a parochia gr. or. de clas'a a III. *Finisiu* cu filialulu *Valea-mare*, din protopresbiteratulu Borosineului, necompariendu nici unu recurinte, cu acést'a se escrie de nou concursu cu terminulu de alegere *pe 12 Octomvre a. c. st. v.*

Venitulu parochialu.

a) din parochi'a matre *Finisiu*: 1/2 sesiune pamentu aratoriu de clas'a a III. birulu preotiescu, dela 72 case câte un'a masura de cucuruzu sfarmatu, stólele indatinat si cortelu cu gradina in estensiune de 1 1/2 jugeru.

b) din fili'a *Valea-mare* venitulu stolariu si birulu preotiescu dela 56 case câte o masura cucuruzu sfarmatu.

Dela recurrenti se poftescu se produca testimoniu de theologie, de calificatiune, si de moralitate, éra pana la diu'a alegerei se se prezinte in vreo Dumineca ori serbatóre la st'a biserica pentru a si aratá desteritatea in cantari si cuvintari bisericesci. Recursele adresate comitetului parochialu celu multu pana in 6 octomvrie a. c. st. v. se voru trimite parintelui administratoru protopresbiteralu Nicolau Beldea in Borosineu, care e si post'a ultima, — cele mai tardiu intrate nu se voru luá in consideratiune.

Finisiu 5 sept. 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Nicolau Beldea** m. p. adm. ppresvit.

Pentru vacant'a statiune invetiatorésca din *Leucusiesci*, — la prim'a alegere nearetandu-se nici unu recurrentu — prin acést'a se escrie de nou concursulu, cu terminu de alegere *pe 19/31. Octobre a. c.*

Emolumintele suntu: in bani gata 84. fl. v. a. 12 1/2. meti de grau, si 20. cucuruzu, 36 fl. pentru clisa, 6 fl. pentru lumini, 5 fl. 61 cr. pentru sarie. 10 fl. pentru conferintie, 8 fl. pentru pausialu; si 10. orgii de lemne, din care se incaldiesce si scól'a. Dela sporiulu alegendului invetiatoriu, va depinde urcarea salariului seu, spre a corespunde sumei de 300 fl. v. a.

Recursele, adresate respectivului Comitetu parochialu, si instruite conformu prescrizeloru Statutului organicu, suntu a se tramite pana in presér'a alegerii parintelui Inspectoru cerc. de scóle Georgiu Cratiunescu, protopopu in Belincz; avendu recurrentii in vr'o Dumineca ori serbatore a se presentá in biseri'a din locu spre a si aretá desteritatea in tipicu si cantarile bisericesci.

Leucusiesci, 26. Augustu 1880.

Comitetulu protopopescu.

In contielegere cu mine: **Georgiu Cratiunescu** m. p. prot. si inspectoru de scóle.

Pentru statiunea invetiatorésca de clasa a II la scól'a confesionala din *Broseni*, protopresbiteratulu Oravitiei, Comitatulu Carasiului se escrie a trei'a óra concursu *pana in 21 septembrie a. c. cal. vechiu.*

Emolumintele suntu: salariu anualu 250 fl. pentru cortelu 50 fl. pentru conferintie 10 fl. pentru lemne, din care are a se incaldi si scól'a 60 fl. pentru scripturistica 8 fl. preste totu 378 fl. v. a. Doritori de a ocupa acestu postu, au de a si adresa recursurile lor conformu statutului organicu, cu atestatele necesarii comitetului parochialu si ale trimite D. Protopresbiteru tractualu Iacobu Popoviciu in Oraviti'a pana la terminulu prefiptu.

Oraviti'a in 24 Augustu 1880.

Iacobu Popoviciu m. p.

In contielegere cu Comitetulu parochialu.

Pe vacant'a statiune invetiatorésca din *Meziadu*, indiestrata cu emolumintele anuali 105 fl. 4 cubule grâu, 4 cucurudiu. 8 orgii de lemne, din care are a se incaldi si scól'a, dela 270 numere câte o portia de fenu si unu fuioru, se escrie concursu cu terminu de alegere *pe 21 Septembrie st. v. 1880*, pana candu recurrentii cari debue se posi^á a qualificatiune receruta, se avisédia a-se presenta in vre-o dumineca séu serbatóre in S. Biserica spre documentarea desteritatii sale in cantari si tipicu si a substerne recursele loru prevediute cu testimoniul de qualificatiune inspectorelui cercnalu de scóle P. On. D. Elia Mog'a in Rabagani. — sub sau la adresa Comitetului.

Comitetulu parochialu.

Dimitrie Burticu.
Gavrilu Cornea.
Moisie Laza.
Spridonu Burticu.
Flore Ivanu.

Popovicu Theodoru m. p.

Presiedinte.

Cu mine in contielegere: **Eli'a Moga** m. p. Inspect. cerc. de scóle in cerculu Meziadului.

Pentru ocuparea parochiei vacante din *Bucovetiu* se escrie concursu pana in *4. Octobree a. c. st. v.*

Emolumintele impreunate cu acést'a parochia suntu: un'a sessiune parochiala, o gradina estravilana, birulu si stolele indatinate dela 245 de case aflatóre in comun'a parochiala.

Dela recurinti se recere calificatiunea pentru parochiile de prim'a clasa, avendu a se presentá in vre-o Dumineca ori serbatóre in s. biserică pentru a-si areta desteritatea in cantare si respective in cuventare.

Recursele instruite dupa cerintiele Statulului Organicu se voru tramite R. Domnu protopresbiteru alu Timisiorii Meletiu Dreghicu pana in 4 Octobree a. c. st. vechiu.

Bucovetiu, in 20 Augustu 1880.

Georgiu Chirit'a m. p.
presied. com. par.

Ioanu Surdu m. p.
notariulu com. par.

Cu scirea si invoirea mea: **Meletiu Dreghicu** m. p. protopresbiterulu Temisiorii.

Pentru deplinirea statiunei invetiatoresci la clasá a II-a gr. or. din *Borosineu* in inspectoratulu Jenopoliei, se escrie concursu cu terminulu de alegere *pe diu'a de 21 septembrie a. c. st. v.*

Salariulu anuala: in bani gata 300 fl. pentru scripturistica 6 fl. pentru curatirea si incaldirea scólei 15 fl. 10 orgii de lemne din care are a se incaldi si scóla cortelu liberu si pentru legumi jumatare din gradin'a dela scól'a noua.

Dela recurinti se cere 4 clase gimnasiale, séu 3 reale, testimoniul de preparandie si de qualificatiune si in vre-o Dumineca ori serbatóre pana la diu'a alegerii se-se presenteze la sant'a biserică ca se si arate desteritatea in cantari si tipicu.

Recursele adresate comitetului parochialu se voru t inute inspectorelui scolariu Nicolau Beldea in Borosineu, care e si posta ultima.

Borosineu 26 augustu 1880.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea: **Nicolau Beldea** m. p. inspectoriu scol.

Pentru parochi'a *Ceisóra* se escrie concursu pe langa urmatórele beneficii parochiale:

1. Pamentulu parochialu parte fenatiu parte aratoriu cu unu venitu anuala de 260 fl.

2. Dela 80 case câte una di de lucru cu mana in pretiu 16 fl.

3. Dela 20 case câte una di de lucru cu boi in pretiu de 30.

4. Din inmormentari 50 fl.

5. Din cununii 30 fl.

6. Din gradina parochiala unu venitu de 8 fl.

7. Din boteze — masluri — si alte accidentii 20 fl.

Sum'a 414 fl. v. a.

Pana la 28 Sept. candu se va tine a si alegerea aspirantii de a fi alesi la acést'a parochie se-si trimita recursele la protopresbiterulu tractualu Pr. On. D. Eli'a Moga adresate comitetului si ajustate cu documintele recerute pentru o parochia de a III. clasa.

Datu in Ceisóra 15. Augustu v. 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Eli'a Moga** m. p. Prot. Papmezeului.

Se escrie de nou pentru ocuparea postului de invetiatoriu la scól'a gr. or. rom. confesionala din comun'a *Socolariu*, protopresbiteratulu Bisericei-albe, Comitatulu Carasiu cu terminu *pana in 28 Septembrie 1880 st. v.* in carea diua va fi alegerea.

Emolumintele suntu:

a) Salariu fiesu in bani gata 310 fl.

b) Spese conferintionale 10 fl.

c) Pausialu de scripturistica 5 fl.

d) Pausialu pentru curatirea scólei 6 fl.

e) diece orgii de lemne din care are amesuratu a se incaldi si scól'a.

f) Pamentu 2 jugere de livade, trei gradini de legumi si quartiru liberu, de nou edificatu acuma.

Doritorii de a ocupá acestu postu vacantu, sunt avisati a-si substerne recursele loru beneinstruate conformu prescrieloru stat. org. bis. Pré On. D. Josif Popovicu protopresbiteru in Jamu celu multu pana in 24. Septembrie a. c. st. v. căci cele mai tardie incurse nu se voru considerá. In fine doritorii de a ocupá acestu postu au a se presenta in vre-o dumineca ori serbatóre in s. biserică, pentru de a-si areta desteritatea in cantarile si tipiculu bisericescu.

Socolariu in 17. Augustu 1880. st. v.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Pré. O. D. **Josif Popovicu** m. p. in protopresbiteru in Jamu.

Publicare de licitatiune minnenda

Pentru facerea de nou a turnului bisericei rom. gr. or. si acoperirea cu plevu, se escrie concursu de licitatiune minnenda, carease va tiene in *21 Septemvre. st. v. 1880. la 11 óre. a. m.*

Pretiuulu esclamarii este 520 fl. v. a. Doritorii de a intreprinde acést'a lucrare sunt avisati a se presentá la biserică din Secasiu, protopresbiteratulu Lipovii prevediati cu vadiulu de 10%, ér preliminarulu si pana atunci se póte vedé la oficiulu parochialu. Secasiu 6 Septemvrie 1880.

Moise Blajescu m. p.
presied. comit. par.

Vincentiu Adamu m. p.
not. comit. par.